

ภาษาแห่งชาติของไต้หวัน

คันสนีย์ เอกอัจฉริยา¹

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอความเป็นมาของภาษาแห่งชาติของไต้หวัน ลักษณะระบบเสียง และไวยากรณ์ในภาษาแห่งชาติของไต้หวันเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจภาษาแห่งชาติของไต้หวันมากขึ้น

คำสำคัญ ภาษาแห่งชาติ ไต้หวัน ระบบเสียง ไวยากรณ์

1. บทนำ

การก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำเศรษฐกิจของประเทศจีนส่งผลให้จำนวนคนที่ต้องการเรียนภาษาจีนกลางเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งคนไทยด้วย ทว่าผู้เขียนพบว่า มีผู้ที่ต้องการเรียนภาษาจีนจำนวนมากยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับภาษาจีนกลางแบบไต้หวัน เช่น เข้าใจว่าภาษาจีนกลางมาตรฐานคือภาษาจีนกลางสำเนียงปักกิ่ง ส่วนภาษาแห่งชาติ (國語 Guóyǔ)² หรือที่คนไทยส่วนใหญ่เรียกกันว่า ภาษาจีนกลางแบบไต้หวันนั้น ไม่ใช่ภาษาจีนกลางมาตรฐาน หรือเข้าใจว่าตัวอักษรจีนแบบตัวเต็ม เรียนยาก จำยาก เป็นของเก่า โบราณ และมีการใช้ในขอบเขตที่จำกัด แตกต่างจากตัวอักษรจีนแบบ

¹ ดร.คันสนีย์ เอกอัจฉริยา อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

² ภาษาแห่งชาติ (國語 Guóyǔ) เป็นภาษาราชการที่รัฐบาลสาธารณรัฐจีนกำหนดขึ้นให้ใช้บนแผ่นดินใหญ่ โดยรัฐบาลเริ่มผลักดันให้เกิดภาษาแห่งชาติขึ้นตั้งแต่ค.ศ. 1912 หลังจากนั้นก็มีการปรับปรุงเรื่อยมาจนได้พจนานุกรม《國音常用字彙》(Guóyīn Chángyòng Zìhuì) และกระทรวง ศึกษาธิการได้ประกาศอย่างเป็นทางการในค.ศ. 1932 ให้ใช้เสียงอ่านตามที่พจนานุกรมเล่มนี้กำหนดเป็นมาตรฐานสำหรับการศึกษา การคมนาคม การประกอบธุรกิจ (李鑒 LI Xiān, 2012: 130; Tsao, 1999: 335)

ด้วยข้อที่เรียนง่ายกว่า จำง่ายกว่า ทนสมัยกว่า และมีการใช้ที่แพร่หลายกว่า แท้จริงแล้วความเข้าใจเหล่านี้ไม่ใช่ความเข้าใจที่ผิด แต่เป็นความเข้าใจเพียงส่วนเดียวเท่านั้น จากการสำรวจเบื้องต้น ผู้เขียนพบว่าเชิดชัย ผาสุพงษ์ และจิตรลัดดา สวัสดิพงษ์ (2549) ได้เขียนบทความแสดงความแตกต่างระหว่างภาษาจีนในประเทศจีนกับไต้หวัน 3 ด้านได้แก่ ตัวอักษร ระบบสัญลักษณ์การออกเสียง และคำศัพท์ โดยเน้นเรื่องคำศัพท์ที่ใช้ต่างกันระหว่างสองพื้นที่ ผู้เขียนยังพบอีกว่าตั้งแต่ไต้หวันประกาศให้คนไทยที่จะไปท่องเที่ยวที่ไต้หวันไม่ต้องขอวีซ่า ส่งผลให้มีคนสนใจอยากรู้เรื่องเกี่ยวกับไต้หวันมากขึ้น นอกจากเรื่องการท่องเที่ยวไต้หวันแล้ว ความสนใจเกี่ยวกับภาษาจีนกลางของไต้หวันก็มีมากขึ้น มีคนเขียนให้ความรู้เกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างภาษาจีนกลางของแผ่นดินใหญ่กับภาษาจีนกลางของไต้หวันผ่านทางโซเชียลมีเดียเป็นระยะๆ แต่เน้นการนำเสนอเรื่องคำศัพท์ที่ใช้ต่างกันระหว่างสองพื้นที่เป็นหลัก ทว่ายังไม่มีการวิชาการคนใดที่นำเสนอคุณลักษณะของภาษาแห่งชาติของไต้หวัน ด้วยเหตุนี้ ผู้เขียนจึงจะได้นำเสนอความเป็นมา ลักษณะระบบเสียง และไวยากรณ์ของภาษาแห่งชาติของไต้หวันเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจภาษาแห่งชาติของไต้หวันมากขึ้น

2. ความเป็นมาของภาษาแห่งชาติของไต้หวัน

ภาษาแห่งชาติหรือภาษาจีนกลางถูกนำมาใช้บนเกาะไต้หวันครั้งแรกในค.ศ. 1945 โดยกระทรวงศึกษาธิการของรัฐบาลสาธารณรัฐจีนได้ส่งกรรมการของคณะกรรมการดำเนินการเคลื่อนไหวให้ใช้ภาษาแห่งชาติ 3 คน ได้แก่ เว่ย เจี้ยนกง (魏建功 Wèi Jiàngōng)³ เหว่ หรง (何容 Hé Róng)

³ ชื่อเฉพาะในบทความนี้ ผู้เขียนใช้การถอดเสียงตามชื่อที่คนไทยคุ้นเคย และระบุอักษรจีนพร้อมเสียงอ่านพินอินของคำๆ นั้นไว้ในวงเล็บ เช่น ฮกเกี้ยน (福建 Fújiàn) เจียงไคเช็ค (蔣介石 Jiǎng)

และ หวัง จวี (王炬 Wáng Jù) มาที่เกาะไต้หวันเพื่อดำเนินการ “การเคลื่อนไหวให้ใช้ภาษาแห่งชาติ (國語運動 Guóyǔ Yùndòng)” (李璫 Li Xiǎn, 2012: 163)

เนื่องจากเกาะไต้หวันอยู่ภายใต้การปกครองของญี่ปุ่นเป็นระยะเวลา 50 ปี⁴ (ค.ศ. 1895 - 1945) ตามรายงานสถิติการใช้ภาษาของรัฐบาลไต้หวัน (臺灣總督府 Táiwān Zǒngdūfǔ) พบว่า ค.ศ. 1944 มีคนไต้หวันเข้าใจภาษาญี่ปุ่นถึงร้อยละ 71 ค.ศ. 1946 หลังจากไต้หวันกลับคืนสู่การปกครองของจีน คนไต้หวันที่อายุน้อยกว่า 40 ปีส่วนใหญ่ใช้ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาหลักในการสื่อสาร และใช้ภาษาจีนหมิ่นหนานหรือภาษาจีนแคะหรือภาษาพื้นเมืองของตนได้เพียงการสื่อสารภายในครอบครัวเท่านั้น (李璫 Li Xiǎn, 2012: 266) รัฐบาลสาธารณรัฐจีนใน

Jièshí) ฯลฯ หากเป็นชื่อที่คนไทยไม่คุ้นเคย ผู้เขียนจะถอดเสียงด้วยภาษาจีนกลางตามหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาจีนและภาษาฮินดี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2549) เช่น เจียงซี (江西 Jiāngxī) ฯลฯ⁴ หลังสงครามจีน-ญี่ปุ่นครั้งที่ 1 (甲午戰爭 Jiǎwǔ zhànzhēng) สิ้นสุดลงในปี 1895 ชองเต๋กวางซู (光緒 Guāngxù) แห่งราชวงศ์ชิงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หลี่ หงจาง (李鴻章 Lǐ Hóngzhāng) มหาเสนาบดีอาวโสแห่งรัฐ ซุนนางชั้นหนึ่ง และหลี่ จิงฟาง (李經方 Lǐ Jīngfāng) อดีตเสนาบดีกรมการทูต ซุนนางชั้นสอง เป็นผู้แทนพระองค์ไปในการลงนามในสนธิสัญญาชิโมะโนะเซกิ (馬關條約 Mǎguān Tiáoyuē) กับจักรวรรดิญี่ปุ่น โดยหนึ่งในเนื้อหาที่ระบุในสนธิสัญญาคือ “จีนจะยกกรรมสิทธิ์ถาวรและอำนาจอธิปไตยให้แก่จักรวรรดิญี่ปุ่นเหนือดินแดนดังต่อไปนี้ ตลอดจนป้อมปราการ ปืนใหญ่ และทรัพย์สินสาธารณะที่ตั้งอยู่ใน (ก) บริเวณภาคใต้ของมณฑลฝิงเทียน อันได้แก่ หมู่เกาะทั้งหมดในบริเวณดินแดนทางตะวันออกของคาบสมุทรเหลียวตงและภาคเหนือของแม่น้ำหวง โห (黃河 Huánghé) (ข) เกาะไต้หวันและหมู่เกาะทั้งหมดที่พาดเกี่ยวหรือเป็นของเกาะไต้หวัน (ค) หมู่เกาะเผิงหู (澎湖 Pénghú) หมายถึง หมู่เกาะทั้งหมดที่อยู่บริเวณลองจิจูด 119-120 องศา ตะวันออก ละติจูด 23-24 องศา เหนือ (แปลโดยผู้เขียนจากสนธิสัญญาชิโมะโนะเซกิ ฉบับภาษาอังกฤษ เข้าถึงได้ด้วย <https://www.taiwanbasic.com/treaties/Shimonoseki.htm>) ส่งผลให้ญี่ปุ่นได้สิทธิปกครองเกาะไต้หวันอย่างไม่มีกำหนดตั้งแต่ค.ศ. 1895 เป็นต้นมา แต่เนื่องจากญี่ปุ่นแพ้สงครามโลกครั้งที่ 2 ในค.ศ. 1945 จึงต้องคืนเกาะไต้หวันให้กับสาธารณรัฐจีน (Tsao, 1999: 339)

ขณะนั้นเห็นว่าความจำเป็นที่เร่งด่วนที่สุดคือ ขจัดบทบาทของภาษาญี่ปุ่นที่คนไต้หวันใช้สื่อสารกันในชีวิตประจำวัน (Tsao, 1999: 341) และให้ประชาชนบนเกาะไต้หวันส่วนใหญ่เป็นคนจีนกลับมาใช้ภาษาจีน ดังนั้นจึงได้นำนโยบาย “การเคลื่อนไหวให้ใช้ภาษาแห่งชาติ (國語運動 Guóyǔ Yùndòng)” ที่ประกาศใช้บนแผ่นดินใหญ่มาใช้บนเกาะไต้หวัน แต่เนื่องจากคนจีนที่อยู่บนเกาะไต้หวันร้อยละ 90 เป็นคนจีนที่มาจากมณฑลฮกเกี้ยน (福建 Fújiàn) และมณฑลกว่างตุง (廣東 Guǎngdōng) ซึ่งพูดภาษาจีนหมิ่นหนาน (閩南語 Mǐnnányǔ) และภาษาจีนแคะ (客家語 Kèjiāyǔ) เป็นภาษาที่ 1 หรือภาษาแม่ และไม่เคยรู้จักภาษาแห่งชาติมาก่อน (劉凱軍 Liú Kǎi jūn, 2014: 121) ฉะนั้นเพื่อให้การดำเนิน การ “การเคลื่อนไหวให้ใช้ภาษาแห่งชาติ” เป็นไปอย่างราบรื่น คณะกรรมการผลักดันการใช้ภาษาแห่งชาติแห่งมณฑลไต้หวัน (臺灣省國語推行委員會 Táiwānshěng Guóyǔ Tuīxíng Wěiyuánhuì) จึงดำเนินนโยบายดังกล่าวบนหลักการ “ฟื้นฟูภาษาแม่และผลักดันภาษาแห่งชาติ” กล่าวคือ ฟื้นฟูภาษาแม่ของคนไต้หวันก่อน จากนั้นค่อยเรียนรู้ภาษาแห่งชาติจากการเปรียบเทียบกับเสียงภาษาแม่ (李璫 Lǐ Xiǎn, 2012: 9, 244)

ต่อมาในปลายปีค.ศ. 1949 รัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง (國民黨 Guómíndǎng) พ่ายแพ้พรรคคอมมิวนิสต์จีนของเหมาเจ๋อตุง (毛澤東 Máo Zédōng) ในสงครามกลางเมือง นายพลเจียงไคเช็ค (蔣介石 Jiǎng Jièshí) ได้นำทหารและประชาชนกว่าหนึ่งล้านคนอพยพเข้ามาตั้งรัฐบาลพลัดถิ่นบนเกาะไต้หวัน (洪惟仁 Hóng Wéirén, 1994:7) รัฐบาลได้ดำเนินนโยบาย “การเคลื่อนไหวให้ใช้ภาษาแห่งชาติ (國語運動 Guóyǔ Yùndòng)” อย่างเข้มงวดและลดบทบาทภาษาถิ่นอื่นๆ เช่น ภาษาหมิ่นหนาน ภาษาแคะ และภาษาของชาวพื้นเมือง ฯลฯ ที่คนไต้หวันใช้เป็นภาษาที่ 1 ลง ตัวอย่างการดำเนินนโยบาย “การเคลื่อนไหวให้ใช้ภาษาแห่งชาติ” เช่น ค.ศ. 1951

รัฐบาลประกาศให้ทุกโรงเรียนใช้ภาษาแห่งชาติเป็นสื่อในการสอน ห้ามใช้ภาษาญี่ปุ่นหรือภาษาถิ่นเป็นสื่อในการสอน หากจะอ้างครูให้พิจารณาจากระดับความสามารถของภาษาแห่งชาติ หากคนที่มาสมัครมีระดับความสามารถของภาษาแห่งชาติไม่ดี ไม่ให้รับเข้าไปเป็นครู (林育辰 Lín Yùchén, 2013:107) ค.ศ. 1963 กระทรวงศึกษาธิการแห่งมณฑลไต้หวัน (臺灣省教育廳 Táiwānshěng Jìdoyù Tīng) ออก “ข้อควรระวังในการเสริมสร้างการใช้ภาษาแห่งชาติของโรงเรียนประถมและมัธยมของรัฐบาลและเอกชนแห่งมณฑลไต้หวัน” มีข้อบังคับด้านต่างๆ เช่น (1) ด้านการปฏิบัติงานทั่วไป ให้ครูทุกคนที่สอนระดับประถมและมัธยมใช้ภาษาแห่งชาติตลอดเวลาที่อยู่ในโรงเรียน ให้ครูใหญ่ปฏิบัติตัวเป็นตัวอย่างและมีหน้าที่สังเกต ควบคุม แนะนำ และประเมินผลครูในโรงเรียน วิทยุเสียงตามสายในโรงเรียนห้ามถ่ายทอดรายการที่เป็นภาษาถิ่นและภาษาญี่ปุ่น (2) ด้านการสอน ให้ทุกโรงเรียนจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชา (ยกเว้นภาษาต่างประเทศ) ในทุกระดับชั้นด้วยภาษาแห่งชาติ และให้หัวหน้าฝ่ายวิชาการมีหน้าที่ตรวจสอบการจัดการเรียนการสอน ให้ทุกโรงเรียนจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาแห่งชาติ เช่น การแข่งขันอ่านออกเสียงภาษาแห่งชาติ เล่นนิทาน กล่าวสุนทรพจน์ เขียนเรียงความ ฯลฯ อย่างน้อยเทอมละ 1 ครั้ง (3) ด้านวินัย ครูและนักเรียนจะต้องสื่อสารกันด้วยภาษาแห่งชาติไม่ว่าจะอยู่ในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน (4) ด้านการให้รางวัลและการลงโทษ การใช้ภาษาแห่งชาติเป็นหนึ่งในเงื่อนไขที่ครูใหญ่จะใช้พิจารณาผลงานประจำปีของครูในโรงเรียน การใช้ภาษาแห่งชาติในชีวิตประจำวันของนักเรียนส่งผลต่อคะแนนจิตพิสัยของเด็กคนนั้นๆ คะแนนภาษาแห่งชาติของทุกห้องเรียน ทุกชั้นปีของทุกโรงเรียนให้คณะกรรมการผลักดันการใช้ภาษาแห่งชาติของแต่ละโรงเรียนประเมินผลเดือนละ 1 ครั้ง และให้ครูใหญ่มอบป้ายรางวัล “ผลคะแนนภาษาแห่งชาติ

ดีเยี่ยม” ให้กับห้องเรียนที่มีผลคะแนนดีที่สุดประจำเดือนนั้นๆ (李璫 LI Xiān, 2012: 172-175) ค.ศ. 1972 ฝ่ายวัฒนธรรมออกคำสั่งจำกัดเวลาในการออกอากาศรายการโทรทัศน์ที่ใช้ภาษาหมิ่นหนานให้ออกอากาศได้ไม่เกินวันละ 1 ชั่วโมง ปีค.ศ. 1976 รัฐบาลประกาศ “ข้อบังคับการออกอากาศรายการโทรทัศน์” มีเนื้อความกำหนดว่า “รายการภาษาถิ่นต้องค่อยๆ ลดลง” (洪惟仁 Hóng Wéirén, 1994:8) การที่รัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งดำเนินนโยบายดังกล่าวอย่างเข้มงวดเป็นเวลาต่อเนื่องกว่า 40 ปี ส่งผลให้ภาษาแห่งชาติกลายเป็นภาษากลางที่ประชาชนบนเกาะไต้หวันใช้สื่อสารกัน มีประชากรกว่าร้อยละ 80 พูดภาษาแห่งชาติได้เป็นอย่างดี (洪惟仁 Hóng Wéirén, 1994:7) โดยเป็นคนหนุ่มสาวเกือบร้อยละร้อยที่พูดภาษาแห่งชาติได้ (李璫 LI Xiān, 2012: 162) และอัตราการพูดภาษาแห่งชาติเป็นภาษาที่ 1 ก็เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง นับว่านโยบายดังกล่าวประสบความสำเร็จตามประสงค์ของรัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋ง อย่างไรก็ตาม ในค.ศ. 1987 รัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งในขณะนั้นประกาศยกเลิกกฎอัยการศึก ค.ศ. 1988 นายหลี่ เต็งฮุย (李登輝 LI Dēnghuī) สนับสนุนการส่งเสริมภาพลักษณ์ “สำนึกความเป็นไต้หวัน (Taiwan consciousness)” และยกเลิกนโยบาย “การเคลื่อนไหวให้ใช้ภาษาแห่งชาติ” ในค.ศ. 1990 (Chen, 2006: 322-323) เนื่องจากรัฐบาลได้รับการท้าทายจากกระแส “การเคลื่อนไหวให้ใช้ภาษาแม่ (the Mother Tongue Movement)” ทำให้รัฐบาลต้องเปลี่ยนมาดำเนินนโยบายส่งเสริมให้ประชาชนกลับไปเรียนภาษาถิ่นของครอบครัว พื้นฟูภาษาถิ่นและวัฒนธรรมท้องถิ่น กล่าวคือ ให้มีการออกอากาศรายการวิทยุและโทรทัศน์ด้วยภาษาถิ่น ให้มีการเรียนการสอนภาษาถิ่น วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในระดับประถมศึกษา นโยบายดังกล่าวประกาศในค.ศ. 1993 และใช้อย่างเป็น

ทางการทั้งเกาะไต้หวันในค.ศ. 1997 (Chen, 2006: 323) ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา รัฐบาลของไต้หวันก็สานต่อนโยบายดังกล่าวจนถึงปัจจุบัน

จากความเป็นมาข้างต้นจะเห็นว่า รัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งบนเกาะไต้หวันให้ความสำคัญอย่างมากกับภาษาแห่งชาติ ทว่าเกณฑ์มาตรฐานของภาษาแห่งชาติที่รัฐบาลกำหนดไว้ โดยเฉพาะด้านการออกเสียงที่กำหนดให้ใช้สำเนียงปักกิ่งเป็นมาตรฐานนั้นเป็นสิ่งที่นำมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมได้ยากยิ่ง เนื่องจากประชาชนท้องถิ่นที่อยู่บนเกาะไต้หวันเดิมไม่เคยได้ยินภาษาแห่งชาติสำเนียงปักกิ่งมาก่อน (劉凱軍 Liú Kǎijūn, 2014: 121) แต่ได้สัมผัสภาษาแห่งชาติผ่านทางผู้นำและสมาชิกของพรรครัฐบาลก๊กมินตั๋งซึ่งแท้ที่จริงแล้วผู้นำพรรคก๊กมินตั๋งกับกองกำลังทหารที่อพยพเข้ามาอยู่บนเกาะไต้หวันส่วนใหญ่ก็เป็นคนจีนทางใต้ เหว วันฉุ่น (何萬順 Hé Wànshùn, 2009: 386) ได้นำเสนอผลการสำรวจสำมะโนประชากรของปีค.ศ. 1956 พบว่ามีประชากรที่อพยพมาจากแผ่นดินใหญ่ทั้งสิ้น 928,279 คน โดยเป็นชาวมณฑลฮกเกี้ยนมากที่สุด (142,520 คน คิดเป็นร้อยละ 15.35) รองลงมาคือ ชาวมณฑลเจ้อเจียง (浙江 Zhèjiāng) (114,830 คน คิดเป็นร้อยละ 12.37) และชาวมณฑลเจียงซี (江西 Jiāngxī) (95,836 คน คิดเป็นร้อยละ 10.32) ดังนั้นภาษาแห่งชาติที่ประชาชนบนเกาะไต้หวันสัมผัสจึงไม่ใช่สำเนียงปักกิ่งตั้งแต่ต้น แต่เป็นภาษาแห่งชาติสำเนียงถิ่นไต้หวันเอง ด้วยลักษณะความเป็นมาเช่นนี้ส่งผลให้ภาษาจีนกลางที่ใช้สื่อสารกันบนเกาะไต้หวันมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากภาษาจีนกลางของแผ่นดินใหญ่ ซึ่งจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

3. ความแตกต่างระหว่างภาษาแห่งชาติของไต้หวันกับภาษาจีนกลางของแผ่นดินใหญ่

จากความเป็นมาของภาษาแห่งชาติที่ใช้กันอย่างแพร่หลายบนเกาะไต้หวันดังกล่าวข้างต้น จะเห็นว่าแท้ที่จริงแล้วภาษาแห่งชาติบนเกาะไต้หวันกับภาษาแห่งชาติบนแผ่นดินใหญ่กำหนดให้ใช้มาตรฐานเดียวกัน แต่ในการใช้จริงกลับเป็นคนละสำเนียง และยังตั้งแต่ปลายปีค.ศ. 1949 เป็นต้นมา ไต้หวันกับแผ่นดินใหญ่อยู่อุบัติความสัมพันธ์กัน ทำให้ภาษาจีนกลางของสองพื้นที่พัฒนาไปแตกต่างกันตามนโยบายของผู้นำในขณะนั้น

หวัง หลี่เจีย (王理嘉 Wáng Lǐjiā, 2003: 208-210) กล่าวถึงภาษาจีนกลางของแผ่นดินใหญ่สรุปได้ว่า บนแผ่นดินใหญ่ สถาบันวิจัยสังคมศาสตร์ (中國社會科學院 Zhōngguó Shèhuì Kēxuéyuàn) ได้จัดการประชุมวิชาการระดับชาติเพื่อกำหนดมาตรฐานภาษาจีนปัจจุบัน (現代漢語規範化學術會議 Xiàndài Hànyǔ guīfànhuà xuéshù huìyì) ในเดือนตุลาคม ค.ศ. 1955 มีวัตถุประสงค์เพื่อรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนในชาติใช้ภาษาเดียวกันอย่างกว้างขวาง หลังการประชุมได้มีการริเริ่มนโยบาย “การเคลื่อนไหวเพื่อสร้างมาตรฐานภาษาจีนกลาง (漢語規範化運動 Hànyǔ Guīfànhuà Yùndòng) และการเคลื่อนไหวเพื่อเผยแพร่ภาษาจีนกลาง (推廣普通話運動 Tuīguǎng Pǔtōnghuà Yùndòng)” ขึ้น โดยที่ประชุมวิชาการด้านการสร้างมาตรฐานภาษาจีนปัจจุบันได้อภิปรายถึงรายละเอียดต่างๆของภาษาจีนกลาง เช่น ระบบเสียง คำศัพท์ ไวยากรณ์ เพื่อสร้างมาตรฐานให้ประชาชนทั้งประเทศใช้ร่วมกัน ตัวอย่างปัญหาด้านระบบเสียงซึ่งที่ประชุมฯ พิจารณา นอกจากจะกำหนดมาตรฐานการออกเสียงของแต่ละเสียงแล้ว ยังอภิปรายถึงวรรณยุกต์เสียงเบา (輕聲 qīngshēng) เสียงเออร์ท้ายพยางค์ (兒化韻 Ērhuà yùn) เสียงต่างๆของคำพ้องรูป เป็นต้น โดยเกณฑ์หลักของเสียงมาตรฐานคือ ใช้เสียงปักกิ่งเป็น

เสียงมาตรฐาน ใช้ภาษาถิ่นเหนือเป็นภาษาถิ่นพื้นฐาน ใช้ไวยากรณ์ตามรูปแบบภาษาพูด (白話文 báihuàwén) ดังที่ปรากฏในงานเขียนที่เป็นแบบอย่าง ขณะที่คณะกรรมการเคลื่อนไหวเพื่อเผยแพร่ภาษาจีนกลางได้ศึกษาระบบการกำกับเสียงอ่านให้ตัวอักษรจีน เพื่อสนองนโยบายให้ประชาชนใช้ภาษาจีนกลางอย่างแพร่หลายมากที่สุด จนในที่สุดได้ประกาศระบบพินอินเพื่อใช้กำกับเสียงอ่านให้ตัวอักษรจีน (ฉบับร่าง) หรือที่เรียกว่า “漢語拼音方案 (草案) Hànyǔ Pīnyīn Fāng’ àn (cǎo'àn)” ขึ้นในค.ศ. 1956 ก่อนจะประกาศใช้ระบบพินอินอย่างเป็นทางการในค.ศ. 1958 ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมาภาษาจีนกลางมาตรฐานของแผ่นดินใหญ่ก็ใช้เกณฑ์นี้เป็นหลักมาตลอดจนถึงปัจจุบัน

ในส่วนของไต้หวัน รัฐบาลกำหนดให้ยึดหลักเกณฑ์การออกเสียงตามพจนานุกรม《國音標準彙編》⁵ (Guóyīn Biāozhǔn Huìbiān) ที่กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้ตั้งแต่ค.ศ. 1946 (蔡盛琦 Cài Shèngqí, 2011:92) ตีพิมพ์ครั้งแรกปีค.ศ. 1947 และทำให้พจนานุกรม《國音標準彙編》กลายเป็น “คู่มือการออกเสียงภาษามาตรฐาน” ของพื้นที่ไต้หวัน (李璫 Lǐ Xiān, 2012:152) สำหรับการเผยแพร่ภาษาแห่งชาติ คณะกรรมการผลักดันการใช้ภาษาแห่งชาติแห่งมณฑลไต้หวันได้ใช้สถานีวิทยุเป็นสื่อหลักสำหรับสาธิตเสียงอ่านของคำต่างๆ โดยเริ่มออกอากาศตั้งแต่ค.ศ. 1946 วัตถุประสงค์เพื่อให้ครูระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และนักเรียนสามารถใช้อาษาแห่งชาติสอนหนังสือได้ และให้ประชาชนทั่วไปได้เรียนภาษาแห่งชาติ (李璫 Lǐ Xiān, 2012: 247) รายการ “สาธิตเสียงอ่าน” นี้

⁵ พจนานุกรม《國音標準彙編》(Guóyīn Biāozhǔn Huìbiān) เรียบเรียงขึ้นตามพจนานุกรม《國音常用字彙》(Guóyīn Chángyòng Zìhuì) ใช้เป็นคู่มือสำหรับการออกเสียงมาตรฐานเพื่อการดำเนินนโยบายผลักดันภาษาแห่งชาติบนเกาะไต้หวันเป็นไปได้อย่างดี (李璫 Lǐ Xiān, 2012: 151)

ออกอากาศทุกวันๆ ละ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่ 7.40 - 8.40 น. ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย นำเสนอการสาธิตการออกเสียงและอธิบายการเปลี่ยนแปลงของระบบเสียงให้กับครูที่สอนระดับประถมศึกษาและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการใช้ภาษาประจำชาติทั่วประเทศได้หวั่น โดยใช้หนังสือ《民眾國語讀本》(Mínzhòng Guóyǔ Dúběn) และหนังสือ《國民學校暫用國語讀本》(Guómín Xuéxiào Zhànyòng Guóyǔ Dúběn) เป็นตำราหลัก (蔡盛琦 Cài Shèngqí, 2011:69-70) รายการดังกล่าวออกอากาศต่อเนื่องจนถึงค.ศ. 1959 จึงหยุดออกอากาศ (李璫 Li Xiǎn, 2012: 249) ดังนั้นการกำกับเสียงอ่านด้วยระบบจู้อิน (注音 Zhùyīn) การออกเสียงของคำในภาษาแห่งชาติของไต้หวันจึงเป็นเสียงแบบเก่าที่กำหนดไว้ตั้งแต่รัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งยังปกครองอยู่ที่แผ่นดินใหญ่

เหอ วันฉุ่น (何萬順 Hé Wànshùn, 2009: 378) แบ่งคำเรียกภาษาจีนกลางบนเกาะไต้หวันออกเป็น 3 คำพร้อมให้คำนิยามไว้ดังนี้

ภาษาแห่งชาติ (國語 Guóyǔ) หมายถึง ภาษามาตรฐานตามสำเนียงปักกิ่งที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดเกณฑ์ไว้ ภาษาอังกฤษเรียกว่า Standard Mandarin มีคุณลักษณะเหมือนภาษาปักกิ่ง แต่ไม่มีการใช้จริงในชีวิตประจำวัน

ภาษาจีนกลางไต้หวัน (台灣華語 Táiwān Huáyǔ) หมายถึง ภาษาจีนกลางที่คนไต้หวันใช้กันทั่วไปในชีวิตประจำวัน ภาษาอังกฤษเรียกว่า Taiwan Mandarin เนื่องจากภาษาจีนกลางไต้หวันแยกออกมาจากภาษาจีนปักกิ่ง 60 ปีแล้ว ระบบภาษาได้พัฒนากลายเป็นภาษาที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ภาษาแห่งชาติไต้หวัน (台灣國語 Táiwān Guóyǔ) หมายถึง ภาษาจีนกลางไต้หวันที่มีสำเนียงและรูปแบบไวยากรณ์ของภาษาถิ่นหมิ่นหนานผสมอยู่อย่างมาก ภาษาอังกฤษคือ Taiwanese Mandarin หรือ

Mandarin with a heavy Taiwanese accent ลักษณะเหมือน
ภาษาอังกฤษสำเนียงญี่ปุ่นหรือสำเนียงฝรั่งเศสนั่นเอง

ขณะที่หวัง หลี่เจีย (王理嘉 Wáng Lǐjiā, 2003: 210) กล่าวถึง
ภาษาแห่งชาติบนเกาะไต้หวันไว้ว่า

“มีนักวิชาการต่างชาติได้ทำการสำรวจการใช้ภาษาจีน
กลางที่ไต้หวัน จากนั้นเรียกภาษาแห่งชาติที่ใช้ภาษาเขียนได้
อย่างถูกต้องตามระบบ และเป็นภาษาที่ใช้ในสื่อโทรทัศน์ว่า
“ภาษาแห่งชาติมาตรฐาน (標準國語 Biāozhǔn Guóyǔ)”
พร้อมทั้งนิยามว่า “โดยพื้นฐานแล้วคือ ลักษณะเฉพาะของ
ท้องถิ่นที่ตัดสำเนียงภาษาพูดที่สุดโด่งของภาษาถิ่นปักกิ่ง
ออกไป” นอกจากนี้ ยังเรียกภาษาแห่งชาติที่หลักๆ ได้รับ
อิทธิพลจากสำเนียงถิ่นหมิ่นหนานและใช้สื่อสารใน
ชีวิตประจำวันว่า “ภาษาแห่งชาติไต้หวัน (台灣國語 Táiwān
Guóyǔ)” ซึ่ง “เป็นรูปกลายแบบหนึ่งของภาษาแห่งชาติที่มี
ความชัดเจนว่ากำลังอยู่ในระหว่างการเปลี่ยนผ่าน” ดังนั้น
ภาษาแห่งชาติมาตรฐานของไต้หวันจึงเหมือนกับภาษาจีน
กลางมาตรฐานของแผ่นดินใหญ่ ขณะที่ภาษาแห่งชาติ
ไต้หวันซึ่งเป็นรูปกลายของภาษาแห่งชาติมาตรฐานก็
เหมือนกับรูปกลายอื่นๆ ของภาษาจีนกลางมาตรฐาน เช่น
ภาษาจีนกลางเซี่ยงไฮ้ ภาษาจีนกลางฮกเกี้ยน เป็นต้น กล่าว
โดยรวมก็คือทั้งหมดล้วนเป็นรูปกลายที่แตกต่างกันของ
ภาษามาตรฐานของชนชาติเดียวกัน”

จากการแบ่งคำเรียกและคำนิยามข้างต้นจะเห็นว่า หวัง หลี่เจีย
และเหอ วันฉุ่นเห็นตรงกันว่า ภาษาจีนกลางบนเกาะไต้หวันอย่างน้อยก็
แบ่งเป็นสองแบบคือ ภาษาแห่งชาติมาตรฐานหรือภาษาจีนกลางไต้หวัน

(標準國語 Biāozhǔn Guóyǔ หรือ 台灣華語 Táiwān Huáyǔ) กับภาษาแห่งชาติไต้หวัน (台灣國語 Táiwān Guóyǔ) ซึ่งสาเหตุที่ทำให้ภาษาทั้งสองแบบแตกต่างกันก็เนื่องมาจากนโยบาย “การเคลื่อนไหวให้ใช้ภาษาแห่งชาติ” ที่เริ่มดำเนินการตั้งแต่ค.ศ. 1946 ดังนั้นประชาชนบนเกาะไต้หวันที่เข้าโรงเรียนตั้งแต่ปีดังกล่าวเป็นต้นมาจึงต้องเรียนภาษาแห่งชาติที่โรงเรียน แต่ใช้ภาษาถิ่นที่บ้าน ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลในครอบครัวรุ่นพ่อ-แม่ ปู่-ย่า ตา-ยาย (เกิดก่อนค.ศ. 1940) พูดภาษาแห่งชาติไม่เป็นจึงต้องสื่อสารกันด้วยภาษาถิ่น ดังนั้นชาวไต้หวันในยุค 1950-1960 จึงพูดภาษาแห่งชาติที่ผสมสำเนียงถิ่นเข้มข้น แต่ก็ไม่สามารถใช้ภาษาถิ่นอย่างถูกต้องและคล่องแคล่ว จนกระทั่งเข้าสู่ทศวรรษ 1970 ที่รัฐบาลพรรคก๊กมินตั๋งในเวลานั้นบังคับให้ชาวไต้หวันทุกคนใช้ภาษาแห่งชาติมาตรฐาน สื่อต่างๆ ทั้งวิทยุและโทรทัศน์ล้วนเผยแพร่ด้วยภาษาแห่งชาติมาตรฐาน ทั้งยังจำกัดการใช้ภาษาถิ่นอย่างเข้มงวดทำให้ชาวไต้หวันที่เกิดและเรียนหนังสือในช่วงระหว่างปี ค.ศ. 1970-1990 พูดภาษาแห่งชาติมาตรฐานเป็นหลัก และพูดภาษาถิ่นของตัวเองไม่ได้ (李璫 Li Xiān, 2012: 266) อย่างไรก็ตาม หลังจากค.ศ. 1987 เป็นต้นมารัฐบาลเริ่มสนับสนุนฟื้นฟูการเรียนภาษาถิ่นและวัฒนธรรมท้องถิ่น จึงส่งผลให้ภาษาแห่งชาติบนเกาะไต้หวันกลับมามีความผสมผสานระหว่างภาษาแห่งชาติมาตรฐานและภาษาแห่งชาติไต้หวันอีกครั้ง

แม้ว่าในปัจจุบันคนส่วนใหญ่จะเรียก “ภาษาแห่งชาติมาตรฐาน (標準國語 หรือ 台灣華語)” ว่า “ภาษาแห่งชาติไต้หวัน (台灣國語)” (何萬順 Hé Wànshùn, 2009: 378) ก็ตาม แต่ผู้เขียนเห็นพ้องกับเหอ วันฉุ่น และหวัง หลี่เจี๋ยว่า ภาษาแห่งชาติสองแบบนี้มีความแตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างภาษาแห่งชาติมาตรฐาน (標準國語 หรือ 台灣華語) กับภาษาแห่งชาติไต้หวัน (台灣國語) ในบทความนี้ ผู้เขียนจึงจะนำเสนอความแตกต่างด้านระบบเสียงของภาษาแห่งชาติ

มาตรฐานของไต้หวันกับภาษาแห่งชาติไต้หวัน โดยเปรียบเทียบกับภาษาจีนมาตรฐานแผ่นดินใหญ่ และนำเสนอลักษณะเด่นทางไวยากรณ์ของภาษาแห่งชาติของไต้หวันที่ไม่เหมือนกับภาษาจีนมาตรฐานแผ่นดินใหญ่ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจภาษาแห่งชาติของไต้หวันมากขึ้น

4. ลักษณะระบบเสียงของภาษาแห่งชาติ

ความแตกต่างที่เด่นชัดมากที่สุดระหว่างภาษาแห่งชาติของไต้หวันกับภาษาจีนมาตรฐานแผ่นดินใหญ่ คือ ความแตกต่างด้านระบบเสียง เนื่องจากภาษาจีนมาตรฐานแผ่นดินใหญ่มีลักษณะการออกเสียงตามสำเนียงจีนถิ่นเหนือ ขณะที่ภาษาแห่งชาติของไต้หวันออกเสียงตามสำเนียงจีนถิ่นใต้ จึงทำให้ลักษณะการออกเสียงภาษาจีนของสองพื้นที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้เขียนจะอธิบายเปรียบเทียบลักษณะการออกเสียงของภาษาแห่งชาติมาตรฐานของไต้หวัน ภาษาจีนแห่งชาติไต้หวัน กับภาษาจีนมาตรฐานแผ่นดินใหญ่ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 ภาษาแห่งชาติมาตรฐาน

ภาษาแห่งชาติมาตรฐานของไต้หวันกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการออกเสียงพยัญชนะและเสียงสระตามพจนานุกรม《國音標準彙編》(Guóyīn Biāozhǔn Huìbiān) ซึ่งเรียบเรียงขึ้นตามพจนานุกรม《國音常用字彙》(Guóyīn Chángyòng Zìhuì) ของแผ่นดินใหญ่ (李璫 LI Xiǎn, 2012: 151) ต่อมาในปีค.ศ. 1976 กระทรวงศึกษาธิการไต้หวันจะเริ่มดำเนินการเรียบเรียงพจนานุกรม《重編國語辭典》(Chóngbiān Guóyǔ Cídiǎn) รวบรวมปีค.ศ. 1979 และตีพิมพ์ออกจำหน่ายปีค.ศ. 1982 ซึ่งพจนานุกรมฉบับดังกล่าวปรับปรุงจากพจนานุกรม《國語辭典》(Guóyǔ Cídiǎn) ที่เรียบเรียงขึ้นเมื่อค.ศ. 1939 (李璫 LI Xiǎn, 2012: 156-157) ดังนั้น จะพบว่ามาตรฐานการออกคำต่างๆ ของภาษาแห่งชาติมาตรฐาน

ของไต้หวันจึงเหมือนกับภาษาจีนกลางมาตรฐานของแผ่นดินใหญ่ จะแตกต่างกันอยู่บ้างตรงที่ภาษาจีนมาตรฐานแผ่นดินใหญ่สามารถรักษาเกณฑ์ “ใช้เสียงปักกิ่งเป็นเสียงมาตรฐาน ใช้ภาษาถิ่นเหนือเป็นภาษาถิ่นพื้นฐาน และไวยากรณ์ภาษาพูด” ได้ แต่ภาษาแห่งชาติมาตรฐานไต้หวันไม่สามารถปฏิบัติตามเกณฑ์ “ใช้เสียงปักกิ่งเป็นเสียงมาตรฐาน ใช้ภาษาถิ่นเหนือเป็นภาษาถิ่นพื้นฐาน” ได้ อีกทั้งภาษาจีนกลางของแผ่นดินใหญ่มิมีการเพิ่มวรรณยุกต์เสียงเบา (輕聲 qīngshēng) และเสียงเออร์ท้ายพยางค์ (兒化韻 Érhuà yùn) เข้าไปในเกณฑ์มาตรฐานด้วย

การออกเสียงพยัญชนะ เสียงท้ายพยางค์ และเสียงวรรณยุกต์ ภาษาแห่งชาติมาตรฐานไต้หวันจะมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

4.1.1 เสียงพยัญชนะ

จากมาตรฐานข้างต้น จะเห็นว่าภาษาแห่งชาติมาตรฐานของไต้หวันกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการออกเสียงพยัญชนะและเสียงสระเหมือนกับภาษาจีนกลางมาตรฐานของแผ่นดินใหญ่ เพียงแต่ในการออกเสียงจริงจะมีจุดแตกต่างกันอยู่บ้าง⁶ เช่นเสียงพยัญชนะในกลุ่ม zh ch sh r ภาษาแห่งชาติมาตรฐานของไต้หวันจะไม่ยกปลายลิ้นม้วนเข้าไปจนถึงเพดานอ่อน แต่จะยกปลายลิ้นสัมผัสส่วนหน้าของเพดานแข็ง ทำให้เสียงที่เปล่งออกมามีความแตกต่างกัน เสียง ng ภาษาแห่งชาติมาตรฐานของไต้หวันจะไม่ออกเสียงนาสิกขึ้นจมูก แต่จะออกเสียงคล้ายเสียง [ŋ] ในภาษาไทย ขณะที่เสียง ng ในภาษาจีนกลางมาตรฐานของแผ่นดินใหญ่จะเป็นเสียงขึ้นจมูก เสียง w จะออกเสียงคล้ายเสียง [w] ในภาษาไทย ขณะที่

⁶ เป็นข้อสังเกตของผู้เขียนเองที่ประมวลจากการเข้าเรียนและอบรมการสอนภาษาจีนที่ไต้หวัน รวมทั้งการรับชมรายการโทรทัศน์ที่นำเสนอด้วยภาษาแห่งชาติมาตรฐานของไต้หวัน

เสียง w ภาษาจีนกลางมาตรฐานของแผ่นดินใหญ่จะออกเสียงคล้ายเสียง v ในภาษาอังกฤษ

4.1.2 เสียงท้ายพยางค์

เสียงท้ายพยางค์ที่ภาษาแห่งชาติมาตรฐานของไต้หวัน กับภาษาจีนกลางมาตรฐานของแผ่นดินใหญ่ออกเสียงต่างกันชัดที่สุดได้แก่ เสียง eng เมื่อผสมกับเสียงพยัญชนะกลุ่ม b p m f กล่าวคือ ภาษาแห่งชาติมาตรฐานของไต้หวันจะออกเป็นเสียง [ong] ขณะที่แผ่นดินใหญ่ ออกเป็นเสียง [eng] เช่น

คำ	ไต้หวัน	แผ่นดินใหญ่
崩 ⁷	bōng	bēng
朋	póng	péng
夢	mòng	mèng
風	fōng	fēng

นอกจากนี้ ในภาษาแห่งชาติมาตรฐานไต้หวัน หากคำใดมี ตัวอักษร เออร์ ท้ายคำ (兒 Ēr) จะออกเสียงเป็นอีกหนึ่งพยางค์ ไม่ใช่การ ควบเสียงเหมือนภาษาจีนมาตรฐานแผ่นดินใหญ่ ผู้เขียนคิดว่าที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากระบบกำกับเสียงของภาษาแห่งชาติมาตรฐานไต้หวันใช้ ระบบจู้อิน (注音 Zhùyīn) อักษร 兒 (Ēr) กำกับด้วย ㄦ ซึ่งเขียนแยก ออกมาอีกตัวหนึ่ง กลายเป็นคนละพยางค์กับอักษรตัวหน้า กอปรกับได้รับ อิทธิพลจากภาษาถิ่นหมิ่นหนานที่ไม่มีการควบเสียงเออร์ ทำให้เวลาออก เสียงคำที่มีตัวอักษร เออร์ จะออกเสียงเพิ่มอีกหนึ่งพยางค์ เช่น

คำ	ไต้หวัน	แผ่นดินใหญ่
花兒	huā ér ㄏㄨㄚ ㄦ	huār
一點兒	yidiǎn ér ㄧㄥˋ ㄦ	yidiǎnr

⁷ ตัวอย่างคำและประโยคในบทความนี้ ผู้เขียนคิดตัวอย่างขึ้นมาเอง หากตัวอย่างใดผู้เขียนนำมาจาก บทความอื่น ผู้เขียนจะอ้างอิงไว้ท้ายตัวอย่าง

4.1.3 เสียงวรรณยุกต์

หลู ฉี่หฺวา (鲁启华 Lǔ Qǐhuá, 1998: 67) กล่าวถึง การกำหนดเสียงอ่านให้คำฟ้องรูปของภาษาแห่งชาติมาตรฐานของไต้หวัน กับภาษาจีนกลางของแผ่นดินใหญ่ สรุปได้ว่าภาษาแห่งชาติมาตรฐานของ ไต้หวันกำหนดการออกเสียงวรรณยุกต์ตาม《國語審訂表》(Guóyǔ Shěn dīng biǎo) ซึ่งกำหนดขึ้นมาในปีค.ศ. 1987 ประกาศใช้ในค.ศ. 1994 ขณะที่ของแผ่นดินใหญ่ใช้มาตรฐานตาม《普通話審音表》(Pǔtōnghuà Shěn yīn Biǎo) ซึ่งเริ่มจัดทำบับร่างขึ้นมาตั้งแต่ค.ศ. 1957 ประกาศใช้ ฉบับร่างในค.ศ. 1963 และดำเนินการปรับปรุงฉบับร่างอีกครั้งในค.ศ. 1985 แล้วประกาศใช้อย่างเป็นทางการในปีเดียวกัน การใช้มาตรฐานการ ออกเสียงคำศัพท์ที่แตกต่างกัน ทำให้ภาษามาตรฐานของทั้งสองพื้นที่มีคำที่ ออกเสียงต่างกัน 319 คำ ส่วนใหญ่เป็นความแตกต่างด้านการออกเสียง วรรณยุกต์ ผู้เขียนจะตัวอย่างเพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่างด้านเสียง วรรณยุกต์ระหว่างภาษาแห่งชาติมาตรฐานของไต้หวันกับภาษาจีน มาตรฐานปักกิ่ง เช่น

คำ	ไต้หวัน	แผ่นดินใหญ่
微博	wéibó	wēibó
星期	xīngqī	xīngqī
研究	yánjiū	yánjiū
法國	Fàguó	Fǎguó
綜合	zònghé	zōnghé
一會兒	yíhuìr	yíhuìr

นอกจากนี้ ภาษาจีนกลางของแผ่นดินใหญ่มีการกำหนด วรรณยุกต์เสียงเบาตามการใช้จริงของคนปักกิ่ง ขณะที่ภาษาแห่งชาติ มาตรฐานไต้หวันมีการกำหนดวรรณยุกต์เสียงเบาอยู่บ้าง แต่มีจำนวนน้อย

กว่าภาษาจีนกลางของแผ่นดินใหญ่ และในการใช้จริงคนไต้หวันไม่พูด
วรรณยุกต์เสียงเบา เช่น

คำ	ไต้หวัน	แผ่นดินใหญ่
先生	xiānshēng	xiānsheng
進來	jìnlái	jìnlai
出去	chūqù	chūqu
沒關係	méiguānxī	méiguānxi

4.2 ภาษาแห่งชาติไต้หวัน

ภาษาแห่งชาติไต้หวันมีลักษณะการออกเสียงแบบคนที่พูด
สำเนียงถิ่นใต้ส่วนใหญ่ ซึ่งมีลักษณะการออกเสียงพยัญชนะ และเสียงท้าย
พยางค์ที่แตกต่างจากภาษาแห่งชาติมาตรฐานของไต้หวัน และแตกต่างจาก
ภาษาจีนมาตรฐานปักกิ่งอย่างชัดเจน ลักษณะเด่นด้านการออกเสียง
พยัญชนะ และเสียงท้ายพยางค์ของภาษาแห่งชาติไต้หวันมีดังนี้

4.2.1 เสียงพยัญชนะ

1) การออกเสียงพยัญชนะกลุ่ม zh ch sh

ภาษาแห่งชาติไต้หวันจะออกเสียงพยัญชนะกลุ่ม zh ch sh โดยไม่ยกลิ้น แต่จะออกเสียงเหมือนกับพยัญชนะในกลุ่ม z c s (曹逢甫 Cáo Féngfǔ, 2000: 281) เช่น

คำ	ภาษาแห่งชาติไต้หวัน	แผ่นดินใหญ่
書	sū	shū
是	sì	shì
穿	cuān	chuān
中	zōng	zhōng

2) การออกเสียงพยัญชนะ r

ภาษาแห่งชาติไต้หวันจะออกเสียงพยัญชนะ r เป็น l (曹逢甫 Cáo Féngfǔ, 2000: 282) เช่น

คำ	ภาษาแห่งชาติไต้หวัน	แผ่นดินใหญ่
熱	lè	rè
肉	lòu	ròu

3) การออกเสียงพยัญชนะ n

ภาษาแห่งชาติไต้หวันจะออกเสียงพยัญชนะ n เป็น l (曹逢甫 Cáo Féngfǔ, 2000: 284) เช่น

คำ	ภาษาแห่งชาติไต้หวัน	แผ่นดินใหญ่
牛奶	liúǎi	niúǎi
那個	làgè	nàgè

4) การออกเสียงพยัญชนะ f

ภาษาแห่งชาติไต้หวันจะออกเสียงพยัญชนะ f เป็น h (曹逢甫 Cáo Féngfǔ, 2000: 283) เช่น

คำ	ภาษาแห่งชาติไต้หวัน	แผ่นดินใหญ่
飛機	huī jī	fēi jī
豆腐	dòuhù	dòufu
麻煩	máhuán	máfan

5) การออกเสียงพยัญชนะ x

ภาษาแห่งชาติไต้หวันจะออกเสียงพยัญชนะ x เป็น s เช่น

คำ	ภาษาแห่งชาติไต้หวัน	แผ่นดินใหญ่
謝謝	sèsè	xièxiè
類型	lèisíng	lèixíng

4.2.2 เสียงท้ายพยางค์

1) การออกเสียงสระ ü

ภาษาแห่งชาติไต้หวันจะออกเสียงสระ ü เป็นสระ i (曹逢甫 Cáo Féngfǔ, 2000: 285-286) และหากต้นพยางค์ไม่มีพยัญชนะต้นจะออกเสียงคล้ายมีเสียง y [j] ผสมอยู่ด้วย เช่น

คำ	ภาษาแห่งชาติไต้หวัน	แผ่นดินใหญ่
去	qù	qù
橘子	jǐzǐ	júzi
吃魚	cī yí[ji:2]	chī yú
下雨	xià yǔ[ji:3]	xià yǔ

2) การออกเสียงสระ -i [i]

ภาษาแห่งชาติไต้หวันจะออกเสียงสระ -i [i] เป็น u (曹

逢甫 Cáo Féngfǔ, 2000: 285-286) เช่น

คำ	ภาษาแห่งชาติไต้หวัน	แผ่นดินใหญ่
吃飯	cūhuàn	chīfàn
孔子	Kǒngzǐ	Kǒngzǐ

3) การออกเสียงสระ ie

ภาษาแห่งชาติไต้หวันจะออกเสียงสระ ie เป็น e [e] เช่น

คำ	ภาษาแห่งชาติไต้หวัน	แผ่นดินใหญ่
一切	yí qè[tse4]	yíqiè
鞋	sé [se2]	xié

4) การออกเสียงสระ iou

ภาษาแห่งชาติไต้หวันจะออกเสียงสระ iou เป็น iu [iw]

กล่าวคือ ในภาษาแห่งชาติมาตรฐานของไต้หวันและภาษาจีนกลาง แผ่นดินใหญ่ เสียงสระ iou เป็นสระประสม 3 เสียง แต่เนื่องจากภาษาถิ่น หมิ่นหนานมีเสียงสระประสม iu ซึ่งเป็นสระประสม 2 เสียง ดังนั้นภาษาแห่งชาติไต้หวันจึงออกเสียงสระ iou เป็น iu (駱嘉鵬 Luò Jiāpén g, 2005: 5-6) เช่น

คำ	ภาษาแห่งชาติไต้หวัน	แผ่นดินใหญ่
劉	liú [liw2]	liú [liou2]
有	iǔ	yǒu

5) การออกเสียงสระ uo

ภาษาแห่งชาติไต้หวันจะออกเสียงสระ uo เป็นสระ o [ɔ]

(曹逢甫 Cáo Féngfǔ, 2000: 285-286) เช่น

คำ	ภาษาแห่งชาติไต้หวัน	แผ่นดินใหญ่
國	gó [kɔ2]	guó
不錯	búcuò [tsʰɔ4]	búcuò

6) การออกเสียงท้ายพยางค์ ei, en

ภาษาแห่งชาติไต้หวันจะออกเสียงท้ายพยางค์ ei, en เป็น ui, un เช่น

คำ	ภาษาแห่งชาติไต้หวัน	แผ่นดินใหญ่
費	huì	fèi
本	bǔn	běn

7) การออกเสียงท้ายพยางค์ eng, ing

ภาษาแห่งชาติไต้หวันจะออกเสียงพยัญชนะท้าย ng ไม่ขึ้น จมูกอย่างในภาษาจีนมาตรฐานแผ่นดินใหญ่ แต่จะออกเสียงพยัญชนะท้าย เหมือนกับออกเสียง n ทำให้เสียงท้ายพยางค์ eng, ing ออกเสียงเป็น en, in เช่น

คำ	ภาษาแห่งชาติไต้หวัน	แผ่นดินใหญ่
等等	děnděn	děngdeng
當兵	dāngbīn	dāngbīng

กล่าวโดยสรุป เมื่อเปรียบเทียบการออกเสียงคำศัพท์ในภาษา แห่งชาติมาตรฐาน ภาษาแห่งชาติไต้หวันกับภาษาจีนมาตรฐาน แผ่นดินใหญ่ จะปรากฏความแตกต่าง ดังตัวอย่างด้านล่าง

คำ	ภาษาแห่งชาติ มาตรฐานไต้หวัน	ภาษาแห่งชาติ ไต้หวัน	แผ่นดินใหญ่
國語	Guóyǔ	Góyǐ [kɔ:2 ji:3]	Guóyǔ
男生	nán shēng	lán sēn	nán shēng

朋友	péngyǒu	pén iù	péngyou
但是	dànshi	dànsù	dànshi
十分鐘	shífēnzhōng	síhūnzōng	shífēnzhōng

5. ลักษณะไวยากรณ์ของภาษาแห่งชาติ

เนื่องด้วยภาษาแห่งชาติของไต้หวันกำหนดให้ใช้ไวยากรณ์ตามภาษาพูดที่ปรากฏในงานเขียนที่คัดเลือกเป็นแบบอย่าง ซึ่งถือเป็นไวยากรณ์ของภาษาถิ่นเหนือ แต่ประชาชนบนเกาะไต้หวันหรือแม้แต่คนในรัฐบาลส่วนใหญ่เป็นคนจีนที่พูดสำเนียงถิ่นใต้ ดังนั้นลักษณะไวยากรณ์ของภาษาแห่งชาติของไต้หวันจึงมีการปะปนของไวยากรณ์ภาษาถิ่นมาตลอดระยะเวลากว่า 60 ปี (楊憶慈 Yáng Yìcí, 2007: 109) ในเนื้อหาส่วนนี้ ผู้เขียนจะนำเสนอลักษณะเด่นทางไวยากรณ์ของภาษาแห่งชาติของไต้หวัน ที่แตกต่างจากภาษาจีนมาตรฐานแผ่นดินใหญ่ 6 ลักษณะ ได้แก่ 1. การใช้คำ 有 ในประโยคที่แสดงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต 2. การใช้โครงสร้างกริยา V 看看 3. การเพิ่มคำกริยา 說 ไว้หลังคำกริยา 4. การใช้คำกริยาช่วย 會 ไว้หน้าคำคุณศัพท์ 5. การใช้คำกริยา 用 เพื่อแสดงวิธีการและ 6. การใช้คำ 不錯 วางหน้าคำกริยา

ในการนำเสนอลักษณะทางไวยากรณ์ของภาษาแห่งชาติของไต้หวัน ผู้เขียนจะนำเสนอในภาพรวมโดยไม่แบ่งเป็นภาษาแห่งชาติมาตรฐานกับภาษาแห่งชาติไต้หวัน เนื่องจากไวยากรณ์ของภาษาแห่งชาติมาตรฐานที่สอนในโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นวิชา “ภาษาจีน” (國文 Guówén) ที่สอนเด็กชาวไต้หวันหรือ “ภาษาจีนกลาง” (華語 Huáyǔ) ที่สอนผู้เรียนชาวต่างชาติ ล้วนเป็นกฎเกณฑ์เดียวกับภาษาจีนมาตรฐานแผ่นดินใหญ่ แต่ในชีวิตประจำวันชาวไต้หวันจะใช้ภาษาแห่งชาติที่มีโครงสร้างและรูปประโยคบางอย่างที่แสดงถึงการปะปนของภาษาถิ่นหมิ่นหนาน ซึ่งลักษณะทางไวยากรณ์เหล่านี้ไม่มีสอนในโรงเรียน แต่เป็นสิ่งที่ชาวไต้หวันใช้กัน

ทั่วไป (曾心怡 Zēng Xīnyí, 2003: 127) และเป็นลักษณะพิเศษทางไวยากรณ์ที่ทำให้ภาษาแห่งชาติของไต้หวันแตกต่างจากภาษาจีนมาตรฐานแผ่นดินใหญ่

5.1 รูปโครงสร้าง 有 + กริยาวลี

ภาษาจีนปัจจุบัน คำกริยา 有 แสดงความหมาย “มี เป็นเจ้าของ หรือแสดงการมีอยู่ การปรากฏอยู่” จะตามด้วยกรรมที่เป็นคำนามเท่านั้น ไม่สามารถตามด้วยคำกริยาได้ รูปปฏิเสธของคำกริยา 有 คือ 沒有 (呂叔湘 Lǚ Shūxiāng, 1999: 630-631) เช่น

(1) 我沒有弟弟，只有一個妹妹。

Wǒ méiyǒu dìdì, zhǐ yǒu yíge mèimei.

ฉันไม่มีน้องชาย มีแค่น้องสาวเพียงคนเดียว

(2) 教室裡還有沒有人？

Jiàoshìlǐ hái yǒuméiyǒu rén?

ในห้องเรียนยังมีคนอยู่ไหม

เมื่อต้องการแสดงว่าการกระทำเสร็จสิ้นลง ภาษาจีนกลางมาตรฐานแผ่นดินใหญ่จะใช้คำปัจจัยกริยา 了 กับคำกริยา (ประพิน มโนมัยวิบูลย์, 2559: 256) และใช้คำช่วย 過 เมื่อต้องการจะบ่งว่า เคย หรือ ไม่เคย กระทำกริยาใดกริยาหนึ่งมาก่อน โดยการใส่คำช่วย ไว้หลังคำกริยานั้นๆ (ประพิน มโนมัยวิบูลย์, 2558: 11) รูปปฏิเสธของรูปประโยค 了 และ 過 คือ 沒有 เช่น

(3) a A: 昨天的講座，你來了沒有？

Zuótiān de jiǎngzuò, nǐ lái le méiyǒu?

งานบรรยายเมื่อวานนี้ คุณมาหรือเปล่า

B: 我來了。/ 我沒有來。

Wǒ lái le. / Wǒ méiyǒu lái.

ฉันมา/ ฉันไม่ได้มา

(4) a 我去過英國。

Wǒ qùguo Yīngguó.

ฉันเคยไปประเทศอังกฤษ

ขณะที่ภาษาแห่งชาติของไต้หวัน 有 ทำหน้าที่เป็นกริยาช่วย วางไว้หน้าคำกริยาหลัก กลายเป็นรูปประโยค 有 + กริยาลิ ใช้แสดงการเสร็จสิ้นของการกระทำ และยังสามารถแสดงการยอมรับหรือปฏิเสธการปรากฏอยู่ของสภาพได้ (Kubler, 1985 อ้างถึงใน 曾心怡 Zēng Xīnyí, 2003: 42) เช่น

(3) b A: 昨天的講座，你有來嗎？

Zuótiān de jiǎngzuò, nǐ yǒu lái ma?

งานบรรยายเมื่อวานนี้ คุณได้มาหรือเปล่า

B: 我有來。

Wǒ yǒu lái.

ฉันได้มา

(4) b 我有去過英國。

Wǒ yǒu qùguo Yīngguó.

ฉันเคยไปประเทศอังกฤษ

5.2 โครงสร้างกริยา V 看看

ภาษาจีนมาตรฐานแผ่นดินใหญ่ คำกริยากรรมที่เป็นคำพยางค์เดียวบางครั้งก็พูดซ้ำเป็น 2 พยางค์ การซ้ำคำกริยาทำให้คำบอกหรือคำสั่งอ่อนลง ไม่ห้วนจนเกินไป และมีความหมายว่า “ลอง...ดู ลอง...หน่อย ...ดูหน่อย” (ประพิน มโนมัยวิบูลย์, 2559: 104) และสามารถใช้ในการูปโครงสร้างกริยา คือ V V 看 ได้ด้วย โครงสร้างนี้สามารถใช้ได้กับคำกริยาพยางค์เดียวและสองพยางค์ หากเป็นคำกริยาที่มีกรรม จะมีโครงสร้างคือ V V O 看 ทว่าภาษาแห่งชาติของไต้หวันจะใช้โครงสร้างกริยา V 看看 เพื่อ

แสดงการลองทำ หากมีกรรมจะมีโครงสร้าง V O 看看 (曾心怡 Zēng Xīnyí, 2003: 108-109) เช่น

ความหมาย	ไต้หวัน	แผ่นดินใหญ่
(ทด)ลองดู	試看看 shì kànkàn	試試看 shìshìkàn
ติดต่อดู	聯絡看看 liánluò kànkàn	聯絡聯絡看 liánluòliánluò kàn
ถามครูดู	問老師看看 wèn lǎoshī kànkàn	問問老師看 wènwèn lǎoshī kàn

5.3 รูปประโยค V + 說

ภาษาแห่งชาติของไต้หวัน คำ 說 ถือเป็นตัวบ่งส่วนเสริมกริยา (complementiser, complementation marker) คล้ายคำ “that” ในภาษาอังกฤษ (Teng, 2002 อ้างถึงใน 曾心怡 Zēng Xīnyí, 2003: 60) โดยจะนำคำ 說 วางไว้หลังคำกริยาหลักของประโยค กลายเป็นรูปประโยค V + 說 แปลเป็นภาษาไทยได้ว่า “กริยา + ว่า” เช่น

- (5) 我發現說小林有女朋友了。
Wǒ fāxiàn shuō Xiǎo Lín yǒu nǚpéngyou le.

ฉันพบว่า เสี่ยวหลินมีแฟนแล้ว

- (6) 他擔心說到了那邊上網不方便。(曾心怡, 2003: 60)
Tā dānxīn shuō dào le nàbiān shàngwǎng bù fāngbiàn.

เขากังวลว่า เมื่อไปถึงที่โน้นแล้วจะใช้อินเทอร์เน็ตไม่

สะดวก

5.4 รูปประโยค 會/不會

ในภาษาจีนมาตรฐานแผ่นดินใหญ่ หลิว ชูเซียง (呂叔湘 Lǚ Shūxiāng, 1999: 278-279) อธิบายการใช้คำ 會 ไว้ดังนี้ 1) เป็นคำกริยา วางไว้หน้าคำนามที่ทำหน้าที่เป็นกรรมของประโยค เพื่อแสดงความหมาย “(ทำ) เป็น” ดังตัวอย่าง (7) และ 2) เป็นกริยาช่วย วางไว้หน้าคำกริยา ใช้

แสดงความหมาย “มีความสามารถในการทำบางอย่าง เก่งในการทำบางอย่าง มีความเป็นไปได้” ดังตัวอย่าง (8) และ (9) รูปปฏิเสธของคำ 會 คือ 不會

(7) 我會漢語。

Wǒ huì Hànyǔ.

ฉันเป็นภาษาจีน

(8) 妹妹會做泰國菜。

Mèimei huì zuò Tàiguó cài.

น้องสาวทำอาหารไทยเป็น

(9) 今天他不會來。

Jīntiān tā bùhuì lái.

วันนี้เขาคงจะไม่มา

แต่ในภาษาแห่งชาติไต้หวัน คำกริยาช่วย 會 สามารถวางไว้หน้าคำคุณศัพท์ (กริยาบอกสภาพ) ได้เพื่อแสดงการถาม ตอบรับ หรือปฏิเสธสภาพนั้นๆ (曾心怡 Zēng Xīnyí, 2003: 117) เช่น

(10) 我穿這樣會好看嗎？

Wǒ chuān zhèyàng huì hǎokàn ma?

ฉันใส่อย่างนี้จะดูสวยหรือ

(11) 這個牛肉乾不會辣，你放心啦！（曾心怡，2003:

117)

Zhège niúròugān bùhuì là, nǐ fàngxīn la!

เนื้อแห้งอันนี้ไม่เผ็ด เธอวางใจเถอะ

5.5 รูปประโยค 用+V 的

ในภาษาจีนมาตรฐานแผ่นดินใหญ่ คำ 用 เป็นคำกริยา หมายถึง “ใช้” สามารถตามด้วยคำช่วย 了、著、過 ได้ สามารถซ้ำได้

สามารถตามด้วยกรรมที่เป็นคำนามได้ คำ 用 สามารถใช้ในส่วนหน้าของ โครงสร้างกริยาต่อเนื่อง โดย 用+N แสดงว่าเป็นเครื่องมือ วิธีการ หรือ ขั้นตอนของการกระทำที่อยู่ในส่วนหลังของโครงสร้าง (呂叔湘 Lǚ Shū xiāng, 1999: 626) ดังตัวอย่าง (12)

(12) 中國人**用**筷子吃飯。

Zhōngguó rén yòng kuàizi chīfàn.

คนจีนใช้ตะเกียบกินข้าว/ คนจีนกินข้าวด้วยตะเกียบ

แต่ในภาษาแห่งชาติไต้หวัน คำ 用 สามารถวางไว้หน้า คำกริยา กลายเป็นรูปประโยค 用+V 的 แสดงถึงการขยายขอบเขตการ เป็นการกรเครื่องมือของคำ 用 (Teng, 2002 อ้างถึงใน 曾心怡 Zēng Xīnyí, 2003: 102) เช่น

(13) 考數學不能**用**背的。 (曾心怡, 2003: 101)

Kǎo shùxué bùnéng yòng bèi de.

สอบเลขใช้วิธีท่องจำไม่ได้

(14) 他們什麼事都**用**吵架的。

Tāmen shénme shì dōu yòng chǎojià de.

พวกเขา อะไรๆ ก็ทะเลาะกัน

5.6 รูปประโยค 不錯+V

รูปประโยค 不錯+V ใช้เพื่อแสดงความหมายว่า “ทำกริยานั้นแล้วดี/ไม่เลวทีเดียว” หรือ “น่า...” (曾心怡 Zēng Xīnyí, 2003: 105) เช่น

(15) 這部電影**不**錯**着**欸。

Zhèbù diànyǐng búcuò kàn ei.

หนังเรื่องนี้ น่าดู/สนุกดีทีเดียว

(16) 這個杏仁餅不錯吃！ (曾心怡, 2003: 105)

Zhègè xìngrénbǐng búcuò chī.

ขนมอัลมอนต์อันนี้อร่อยดี

กล่าวโดยสรุป แม้ว่าลักษณะทางไวยากรณ์ที่กล่าวมาด้านบนของภาษาแห่งชาติของไต้หวันจะไม่ถูกต้องตามไวยากรณ์มาตรฐานที่สอนในโรงเรียน หรือปรากฏในตำราเรียน แต่เป็นลักษณะที่ชาวไต้หวันทั่วไปใช้กันจริง ซินอี้ (曾心怡, 2003: 43-44) กล่าวว่า ชาวไต้หวันบางคนถึงแม้ว่าจะไม่รู้ภาษาถิ่นหมิ่นหนาน ก็ใช้รูปไวยากรณ์นี้ได้อย่างเป็นธรรมชาติ หรือชาวไต้หวันบางคนไม่รู้ว่า ลักษณะทางไวยากรณ์เหล่านี้ไม่ใช่ไวยากรณ์ที่เป็นมาตรฐาน กลับคิดว่าเป็นไวยากรณ์ที่ถูกต้องแล้ว หรือชาวไต้หวันบางคนรู้ว่าลักษณะเหล่านี้ไม่ใช่ไวยากรณ์มาตรฐานแต่ยังยอมรับและใช้ต่อไป เพราะเป็นสิ่งที่คนไต้หวันทั่วไปยอมรับ ตามจริงแล้วมีลักษณะทางไวยากรณ์ของภาษาถิ่นหมิ่นหนานที่ปะปนอยู่ในภาษาแห่งชาติของไต้หวันมากมาย แต่มีเพียงบางลักษณะเท่านั้นที่ชาวไต้หวันยอมรับได้และใช้กันทั่วไปผสมอยู่ในภาษาแห่งชาติมาตรฐาน และยังมีอีกหลายลักษณะที่ชาวไต้หวันเองก็ไม่ยอมรับและรู้สึกว่าเป็นภาษาไม่มาตรฐาน แต่เป็นภาษาถิ่นหมิ่นหนานที่พูดด้วยเสียงภาษาแห่งชาติมาตรฐานนั่นเอง

6. บทสรุป

จากความเป็นมา และลักษณะเด่นทั้งด้านระบบเสียงและไวยากรณ์ของภาษาแห่งชาติของไต้หวันดังที่กล่าวมานั้น เราจะเห็นว่า ภาษาแห่งชาติมาตรฐานของไต้หวัน เริ่มต้นจากเกณฑ์มาตรฐานที่เป็นเกณฑ์เดียวกับภาษาจีนมาตรฐานแผ่นดินใหญ่ แต่วิวัฒนาการทางภาษาของภาษาแห่งชาติไต้หวันนั้นแตกต่างจากของภาษาจีนมาตรฐานแผ่นดินใหญ่ กล่าวคือ ภาษาจีนมาตรฐานแผ่นดินใหญ่รักษาสำนะเสียงถิ่นเหนือเอาไว้ และ

กำหนดเกณฑ์การออกเสียงตามเสียงที่คนปักกิ่งพูดกันจริงๆ ขณะที่ภาษาแห่งชาติมาตรฐานของไต้หวัน เป็นพัฒนาการทางภาษาที่ผสมผสานระหว่างภาษาจีนมาตรฐานแผ่นดินใหญ่กับภาษาจีนสำเนียงถิ่นใต้ ส่วนภาษาแห่งชาติไต้หวัน มีลักษณะเป็นภาษาจีนถิ่นอยู่มากกว่าภาษาแห่งชาติมาตรฐานของไต้หวัน

ผู้เขียนมีความเห็นว่าในอนาคตคุณลักษณะทั้งด้านระบบเสียงและไวยากรณ์ของภาษาแห่งชาติไต้หวันจะเข้าไปปะปนในภาษาแห่งชาติมาตรฐานของไต้หวันมากขึ้น จนกลายเป็นรูปแบบที่ชาวไต้หวันทั่วไปใช้พูดกันในชีวิตประจำวัน เนื่องจากปัจจุบันรัฐบาลไต้หวันส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาถิ่นมากขึ้น รายการโทรทัศน์มีช่องรายการภาษาถิ่นต่างๆ มากขึ้น อีกทั้งรูปแบบของรายการโทรทัศน์ก็หลากหลาย เมื่อชาวไต้หวันพูดภาษาถิ่นมากขึ้น อิทธิพลด้านต่างๆ ของภาษาถิ่นก็ย่อมเข้าไปปะปนในภาษามาตรฐานได้มากขึ้นด้วย ดังที่ Kubler(1985, อ้างถึงใน 曾心怡 Zēng Xīnyí, 2003: 134) สรุปไว้ว่า “การสัมผัสของภาษามักมีการแทรกแซงจากปัจจัยด้านการเมือง ภาษาแห่งชาติไต้หวันเกิดขึ้นมาได้ก็เนื่องจากปัจจัยด้านการเมืองที่ทำให้ภาษาแห่งชาติ (ภาษาปักกิ่ง) สัมผัสกับภาษาหมิ่นหนานเป็นระยะเวลายาวนานบนเกาะไต้หวัน”

นอกจากนี้ Huang(1995, อ้างถึงใน 曾心怡 Zēng Xīnyí, 2003: 133) กล่าวไว้ว่า “ภาษาเป็นตัวแทนปรากฏการณ์ของสังคม จะเปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับสภาพแวดล้อมทางสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อนโยบายทางภาษาที่เปิดกว้างมากขึ้นเรื่อยๆ ตามสภาพสังคม รัฐบาลไม่บังคับให้สื่อต่างๆ ใช้ภาษาแห่งชาติมาตรฐานอีกต่อไป และไม่เข้มงวดด้านภาษากับเยาวชนคนรุ่นใหม่ดังเช่นแต่ก่อน” ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจว่า ภาษาแห่งชาติของไต้หวันจะวิวัฒนาการไปในรูปแบบใด

บรรณานุกรม

- เชิดชัย ผาสุพงษ์ และจิตรลัดดา สวัสดิพงษ์. (2549). ความแตกต่างของภาษาจีนในประเทศจีนและไต้หวัน. *วารสารจีนศึกษา*, 1, 13-21.
- ประพิน มโนมัยวิบูลย์. (2558). *ภาษาจีนกลางขั้นพื้นฐาน II* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประพิน มโนมัยวิบูลย์. (2559). *ภาษาจีนกลางขั้นพื้นฐาน I* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Chen, Su-Chiao. (2006). Simultaneous Promotion of Indigenisation and Internationalisation: New Language-in-education Policy in Taiwan. *Language and Education*, 20,4, 322-337. doi: 10.2167/le632.0
- Huang, Xin-hui. (1995). *A Sociolinguistic Study of Some Syntactic Variations in Taiwan Mandarin*. MA. Thesis. Graduate Institute of Linguistics. National Tsing Hua University.
- Kubler, Cornelius. (1985). *The Development of Mandarin in Taiwan: A Case Study of Language Contact*. Taipei: Student Book Co.
- Teng, Shou-hsin. (2002). Defining Taiwanese Mandarin. In Danial So and Gary Jones (Eds.), *Education and Society in Plurilingual Contexts* (pp.230-240). Brussels: VUB Brussels University Press.
- Tsao, Feng-Fu. (1999). The Language Planning Situation in Taiwan. *Journal of Multilingual and Multicultural*

Development, 20, 4-5, 328-375, doi: 10.1080/

01434639908666383

Taiwan Document Project. Treaty of Shinonoseki. Retrieved

August 1, 2018, from

<https://www.taiwanbasic.com/treaties/Shimonoseki.htm>

蔡明賢. (2009). **戰後臺灣的語言政策 (1945-2008)—從國語運動到母語運動** (未出版之碩士論文). 國立中興大學, 臺北市.

蔡盛琦. (2011). 戰後初期學國語熱潮與國語讀本. **國家圖書館館刊**, 100: 2, 60-98.

曹逢甫. (2000). 臺式日語與臺灣國語——百年來在臺灣發生的兩個語言接觸實例. **漢學研究**, 18: 特刊, 273-297.

陳麗君. (2012). 台、華語語言接觸下的「有」字句. **台灣學誌**, 5, 1-26.

何萬順. (2009). 語言與族群認同：從台灣外省族群的母語與台灣華語談起. **語言暨語言學**, 2, 375-419.

洪惟仁. (1994). 台灣的語言戰爭及戰略分析，**第一屆台灣本土文化學術研討會**, 1-30.

胡維庭. (2012). **標準語音與日常語音的距離—以臺灣華語為例** (未出版之碩士論文). 國立政治大學, 臺北市.

李璫等編撰. (2012). **國語運動百年史略 (第一版)**. 台北: 國語日報.

林育辰. (2013). **臺灣推行國語運動對英語教育政策的啟示之研究** (未出版之碩士論文). 國立臺東大學, 臺東市.

劉凱軍. (2014). 光復初期台灣國語教育的師資問題. **江漢大學學報(社會科學版)**, 31, 2, 121-123.

- 魯后華. (1998). 海峽兩岸漢字多音字審音比較——兼論審音標準問題. **鐵道師院學報**, 15, 3, 67-69.
- 呂叔湘. (1999). **現代漢語八百詞 (增訂本)**. 北京: 商務印書館.
- 駱嘉鵬. (2005). 台灣閩南語受到台灣國語影響的音變趨向. **第九屆閩方言國際研討會**. 福建師範大學, 2005/10/25-27.
- 駱嘉鵬. (2006). 閩客方言影響下的台灣國語音韻特點. 第一屆馬來西亞漢語語言學國際學術會. 馬來亞大學, 2006/3/4-5.
- 王理嘉. (2003). 從官話到國語呵普通話——現代漢民族共同語的形成及其發展, 載於香港教育統籌局課程發展處中國語文教育組編, **集思廣益 (三輯) : 普通話學與教的實踐與探討** (205-213 頁). 香港.
- 許慧如. (2014). 在族群與語言接觸下形成的台灣華語——從聲學分析的結果看起. **語言暨語言學**, 15, 5, 635-662.
- 楊億慈. (2007). 臺灣國語「會」的用法. **遠東通識學報**, 1, 109-122.
- 曾心怡. (2003). **當代台灣國語的句法結構** (未出版之碩士論文). 國立台灣師範大學大學, 台北市.

The National Language in Taiwan

Sansanee Ek-atchariya

Abstract

This article aims to present the historical background, sound system and syntax of Taiwanese Mandarin, as the National language, to let readers understand Taiwanese Mandarin much better.

Keywords: *National language, Taiwan, sound system, grammar*